

Nasjonalparkstyret for Skarvan og Roltdalen og Sylan
Postboks 2600
7734 STEINKJER

Trondheim, 03.04.2024

Deres ref.:
2022/9882

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2024/446

Saksbehandler:
Tone Lise Alstad Eid

Spørsmål om motorferdsel i verneområder i forbindelse med redningstjeneste

Viser til brev av 10.01.2024 med spørsmål om avklaring av juridiske forutsetninger i forbindelse med tiltaksplan for Fjellredningsgruppa Norsk Folkehjelp i Tydal 2023-2026.

Spørsmålet er hvilken aktivitet som kan regnes som operativ virksomhet, og hvor bruk av motorferdsel er direkte tillatt, og hvilken aktivitet som regnes som søknadspliktig øvingskjøring.

I de fleste verneforskriftene er det gjort direkte unntak fra motorferdselsforbudet for militær operativ virksomhet, politi-, rednings-, brannvern- og oppsynsoppgaver, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver bestemt av forvaltningsmyndigheten. Dette er en standardisert bestemmelse som tas inn i alle nye verneforskrifter. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet, som krever særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten, jf. bla. verneforskriften for Skarvan og Roltdalen nasjonalpark § 3 nr. 6.3 bokstav a.

I brev av 15. mai 2020 fra Klima- og miljødepartementet med retningslinjer om redningstjenestens bruk av snøskuter i utmark og i verneområder er det lagt til grunn at for at redningsaksjoner kan gjennomføres så effektivt og sikkert som mulig, skal det legges til rette for at organisasjonene kan drive øvingskjøring med snøscooter i områder hvor det kan forventes mulige redningsaksjoner.

Det fremgår av retningslinjene punkt 4 at:

"Med øvingskjøring menes nødvendig kjøring med snøscooter under organisert redningsøvelse. Grunnopplæring i bruk av snøscooter inngår ikke i dette.

*Øvingskjøringen skal ivareta behovene som den enkelte organisasjon har, slik at de kan gjennomføre en effektiv redningsaksjon med høy sikkerhet for egne mannskaper. Samtidig skal øving skje på en måte som ivaretar hensynet til naturmangfold, friluftsliv og naturopplevelser. Dette er særlig viktig innenfor verneområder, der områdets verneverdier skal beskyttes. All øvingsvirksomhet som kan legges utenfor et verneområde, **skal** derfor foregå utenfor verneområdet."*

Det fremgår videre at det innenfor verneområder er et overordnet mål å redusere motorisert ferdsel til et minimum, derfor skal slik ferdsel begrenses til det som er strengt nødvendig, men at redningstjenesten, for å være i stand til å redde liv og ivareta egen sikkerhet ved redningsoperasjoner, til en viss grad vil være avhengige av mulighet for øvingskjøring og i praksis særlig kjøring for å bli kjent ("kjentmannskjøring"). Øvingskjøring og kjentmannskjøring innenfor et verneområde kan skje dersom det gis dispensasjon fra verneforskriften.

Det er i retningslinjene lagt til grunn at forvaltningsmyndigheten som hovedregel bare skal kunne gi dispensasjon til øvingskjøring og kjentmannskjøring som er ledd i en øvingsplan.

En øvingsplan eller en tiltaksplan kan ikke erstatte en dispensasjon.

Det fremgår av retningslinjene at innenfor berørte verneområder vil øvingsplanene danne grunnlaget for søknader om dispensasjon til øvingskjøring.

I brev av 10.01.2024 er det vist til Tiltaksplan for Fjellredningsgruppa Norsk Folkehjelp Tydal for vintersesongene 2023-2026. Planen omfatter blant annet:

- tiltak som er nødvendige for å sikre mannskapenes kjennskap til lokale forhold slik at HMS og egensikkerhet under skarpe forhold kan ivaretas selv under krevende- vær og føreforhold
- forebyggende redningsarbeid – herunder tilsyn/bruk av fremskutt depot Esna.
- nødvendig dekningskontroll ift. operativt samband /Nødnett

Disse aktivitetene omfattes ikke av unntaket for operativ redningstjeneste, jf. retningslinjene fra Klima- og miljødepartementet. Motorferdsel i forbindelse med disse aktivitetene krever derfor dispensasjon etter verneforskriftene for aktuelle områder. Forvaltningsmyndigheten kan gi flerårige dispensasjoner for å dekke behov som er påpekt i øvingsplan/tiltaksplan.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Tone Lise Alstad Eid
seksjonsleder